

30 lat

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Instytucjonalne wyzwania wobec potrzeby uproszczenia Zielonego Ładu

wdrożenie i usprawnienia

Uniwersytet Rolniczy im H. Kołłątaja
Kraków 13 czerwiec 2024 r.

Płatności /Interwencje	Obszary z roślinami miododajnymi	Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi								Retencjonowanie wody na TUZ	Integrowana produkcja roślin	Biologiczna ochrona upraw	
		Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt	Międzyplony ozime / Wsiewki śródplonowe	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia	Zróżnicowana struktura upraw	Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji	Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzygowo	Uproszczone systemy uprawy	Wymieszanie słomy z glebą				
Obszary z roślinami miododajnymi		Nie	Nie	Tak ³⁾	Tak ²⁾	Nie	Nie	Tak	Nie	Nie	Nie	Nie	
Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi	Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt	Nie		Tak	Nie	Nie	Tak	Nie	Nie	W	Tak	Nie	
	Międzyplony ozime / Wsiewki śródplonowe	Nie	Nie	Tak	Tak	Tak ³⁾	Tak ⁴⁾	Nie	Nie	Nie	Tak	Tak	
	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia	Tak ³⁾	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak ⁵⁾	Nie	Tak	
	Zróżnicowana struktura upraw	Tak ²⁾	Nie	Tak		Tak		Tak	Tak	Nie	Tak	Tak	
	Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji	Nie	Nie	Tak ³⁾	Tak			Nie	Nie	Nie	Nie	Tak	Tak
	Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzygowo	Nie	Tak	Tak ⁴⁾	Tak	Tak	Nie		Tak	Nie	Tak ⁵⁾	Tak	Tak
	Uproszczone systemy uprawy	Tak	Nie	Nie	Tak	Tak	Nie	Tak		Nie	Nie	Tak	Tak
Wymieszanie słomy z glebą	Nie	Nie	Nie	Tak	Tak	Nie	Nie	Nie		Nie	Tak	Tak	
Retencjonowanie wody na TUZ	Nie	W	Nie	Tak ⁵⁾	Nie	Nie	Tak ⁵⁾	Nie	Nie		Tak ⁵⁾	Nie	
Integrowana produkcja roślin	Nie	Tak	Tak	Nie	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak ⁵⁾		Nie	
Biologiczna ochrona upraw	Nie	Nie	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Nie	Nie		
Rolnictwo ekologiczne (PS WPR 2023-2027)	Nie	Nie	Tak ⁶⁾	Tak	Tak	Tak	Tak	Nie	Tak	W	N	Nie	
Rolnictwo ekologiczne (PROW 2014-2020)													

Legenda:

Tak - można łączyć interwencje na jednej działce rolnej

Nie - nie ma możliwości ubiegania się o te interwencje w odniesieniu do jednej działki rolnej

W - uczestnictwo w co najmniej jednej z oznaczonych symbolem "W" interwencji stanowi warunek ubiegania się o ekoschemat Retencjonowanie wody na TUZ (z wyjątkiem wariantu Murawy w ramach RSK)

³⁾ Tak, ale tylko gdy plan nawozowy dotyczy rośliny, która będzie uprawą w plonie głównym w kolejnym roku

²⁾ Tak, ale obszary z roślinami miododajnymi nie mogą stanowić jednej z trzech największych upraw w ramach praktyki Zróżnicowana struktura upraw

³⁾ Tak, jeżeli obornik nie będzie zastosowany bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu (na jesieni)

⁴⁾ Tak, jeżeli nawóz nie będzie zastosowany bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu (na jesieni)

⁵⁾ Tak, gdy TUZ spełnia warunek ubiegania się o płatność do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych

⁶⁾ Tak, ale z wyłączeniem upraw rolnictwa ekologicznego na zielony nawóz

Praktyki i ich punktacja

Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt – **5 pkt**

Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe – **5 pkt**

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy – **1 pkt**
i wariant z wapnowaniem – **3 pkt**

Zróżnicowana struktura upraw – **3 pkt**

Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji – **2 pkt**

Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrygowo – **3 pkt**

Uprozczone systemy uprawy – **4 pkt**

Wymieszanie słomy z glebą – **2 pkt**

30 lat

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Ilość wniosków i ekoschematów deklarowanych w 2023 roku w województwie małopolskim

Biuro Powiatowe	Liczba wniosków (p. b. i obszarowych)	e MIODODAJNE	e WĘGLOWE	e INTEGROWANA PRODUKCJA ROŚLIN	e BIOLOGICZNA OCHRONA UPRAW	e RETENCJONOWANIE	e DOBROSTAN ZWIERZĄT
Bocheńskie	4 930	7	463	3	2	48	123
Brzeskie	4 463	17	526	3	1	10	84
Chrzanowskie	903	8	47			1	10
Dąbrowskie	5 167	24	2 021			18	149
Gorlickie	7 124	13	1 284			6	652
Krakowskie	13 712	41	2 804	21	7	29	77
Limanowskie	8 398	7	1 280	28		3	940
Miechowskie	6 001	6	3 270	25	4	2	125
Myślenickie	4 104	15	606	27		3	102
Nowosądeckie	10 868	14	1 949	54	1	6	1 377
Nowotarskie	8 305	3	1 397	1		1	1 650
Olkuskie	4 552	30	1 366	1		5	29
Oświęcimskie	2 093	10	603	2	1	2	66
Proszowickie	5 362	5	1 952	56	4	4	81
Suskie	2 497	7	275			43	47
Tarnowskie	11 638	26	2 200	3	3	31	368
Tatrzańskie	2 000	2	504			4	542
Wadowickie	4 280	8	562	1		9	38
Wielickie	2 739	4	319	2		11	28
Razem	109 136	247	23 428	227	23	236	6 488

30 lat

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zmiany w kampanii 2024 w zakresie płatności bezpośrednich

Wykaz norm GAEC

- Norma GAEC 1:** Utrzymywanie trwałych użytków zielonych (TUZ) w oparciu o udział powierzchni TUZ w powierzchni użytków rolnych (UR) na poziomie krajowym
- Norma GAEC 2:** Ochrona terenów podmokłych i torfowisk
- Norma GAEC 3:** Zakaz wypalania użytków rolnych
- Norma GAEC 4:** Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych
- Norma GAEC 5:** Zarządzanie orką przyczyniające się do zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby (nachylenie terenu)
- Norma GAEC 6:** Minimalna pokrywa glebowa w najwrażliwszych okresach
- Norma GAEC 7:** Zmianowanie i dywersyfikacja upraw na gruntach ornych
- Norma GAEC 8:** Minimalny udział powierzchni gruntów ornych przeznaczonych na obszary/obiekty nieprodukcyjne
- Norma GAEC 9:** Zakaz przekształcania lub zaorywania TUZ wyznaczonych jako wrażliwe (cennych) na obszarach Natura 2000

Uproszczenia w Zielonym Ładzie

25 maja br. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady, wprowadzające zmiany we Wspólnej Polityce Rolnej, które dotyczą Zielonego Ładu

Nowe regulacje upraszczają te elementy Zielonego Ładu, które wpływały na produkcyjne decyzje rolników lub wymuszały ograniczenia w produkcji rolnej. Nowe prawo wymaga jeszcze dostosowania do przepisów krajowych.

Uproszczenia w Zielonym Ładzie

Uproszczenia w normie dot. obowiązku utrzymania okrywy glebowej (tj. okrywa roślinna, ściernisko, resztki poźniwne, mulcz) - tzw. norma **GAEC 6 (Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach)**

Projekt rozporządzenia wprowadza nowy - jeden dla wszystkich upraw - okres utrzymania okrywy glebowej, tj. od dnia zbioru uprawy w plonie głównym do 15 października roku, w którym zebrano tę uprawę.

- Wprowadzono również przepis, że w okresie utrzymania okrywy glebowej (od dnia zbioru uprawy w plonie głównym do 15 października danego roku), możliwa jest przerwa na wykonanie zabiegów agrotechnicznych przed siewem roślin ozimych, trwająca nie dłużej niż 4 tygodnie.
- Jako spełnienie wymogów normy uznaje się m.in.: okrywę roślinną (trawy na gruntach ornych, międzyplony, wsiewki, rośliny bobowate drobnonasienne oraz ich mieszanki z trawami, uprawy główne znajdujące się do 15 października na polu), pozostawienie ścierniska, grunty pokryte resztkami poźniwnymi oraz samosiewami zebranej uprawy, mulczem.

Uproszczenia w Zielonym Ładzie

Możliwość wyboru między dywersyfikacją a zmianowaniem – tzw. norma **GAEC 7 (Zmianowanie i dywersyfikacja upraw na gruntach ornych)**

Projekt rozporządzenia wprowadza uproszczenie, które daje rolnikom wybór, czy chcą realizować wymogi normy GAEC 7 za pomocą zmianowania tj. określonego następstwa upraw roślin, czy za pomocą dywersyfikacji upraw tj. zróżnicowania upraw.

W przypadku wyboru zmianowania upraw:

- na 40% gruntów ornych w gospodarstwie taka sama uprawa nie może być utrzymana rok do roku na tej samej działce;
- na wszystkich gruntach ornych w gospodarstwie, taka sama uprawa w plonie głównym nie może być prowadzona dłużej niż 3 lata.

Ponadto w rozporządzeniu proponuje się wyłączenie z obowiązku zmianowania powierzchni gruntów ornych, na których prowadzona jest plantacja nasienna kukurydzy.

W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw:

- w przypadku gospodarstw o powierzchni powyżej 10 do 30 ha gruntów ornych – wystarczy posiadać dwie uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%;
- w przypadku gospodarstw o powierzchni powyżej 30 ha gruntów ornych – wystarczy posiadać trzy uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%, a dwie uprawy główne nie więcej niż 95%.

Uproszczenia w Zielonym Ładzie

Zniesienie ugorowania 4% gruntów ornych – tzw. norma **GAEC 8 (Utrzymanie elementów i obszarów nieprodukcyjnych)**

Od 2024 r. nie będzie obowiązku ugorowania 4 proc. gruntów ornych.

Projekt rozporządzenia znosi obowiązek przeznaczenia co najmniej 4 % powierzchni gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne – tzw. „ugorowanie”.

Ustawa zmieniająca ustawę o planie strategicznym, w której m.in. wprowadza się nowy ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji, została przyjęta przez Sejm RP 23 maja br.

30 lat

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Nowy ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji.

Rolnicy realizujący ten ekoschemat będą otrzymywali płatność za wyłączenie z produkcji gruntów ornych do powierzchni nie większej niż 4% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie.

Szacowana stawka płatności wynosi **ok. 126,52 EUR/ha, tj. ok. 563 zł/ha**. Wdrożenie nowego ekoschematu umożliwi rolnikom dobrowolne wyłączenie z produkcji części gruntów ornych, za co będą otrzymywali płatności.

Na gruntach wyłączonych z produkcji będzie obowiązywał zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) oraz zakaz stosowania środków ochrony roślin.

W przyjętej ustawie o zmianie ustawy o planie strategicznym wprowadzono przepisy, które umożliwiają złożenie wniosku o przyznanie płatności w ramach nowego ekoschematu lub wprowadzenie zmian we wcześniej złożonych wnioskach, w terminie do 31 sierpnia br.

30 lat

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Nowy ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji

Rolnicy, którzy chcą otrzymać płatność w ramach tego ekoschematu w 2024 r. muszą najpierw złożyć standardowy wniosek w podstawowym terminie (na obecnie obowiązujących zasadach).

Jednocześnie przypominamy, że wnioski o przyznanie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 **można składać do 1 lipca br.**

Termin składania zmian do wniosków również został wydłużony – do 16 lipca br.

Zakładane zmiany

Płatność dla małych gospodarstw:

- na podstawie art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115 (płatność zastępuje pozostałe rodzaje płatności bezpośrednich);
- wdrożona na lata 2024-2027;
- warunki podobne jak na 2023 r. (dla gospodarstw do 5 ha UR, stawka 225 EUR/ha).
- **maksymalna kwota płatności wynosi nie więcej niż równowartość w złotych kwoty 1125 euro**

Szacuje się, że z płatności skorzysta rocznie ok. 50% rolników posiadających gospodarstwa do 5 ha, tj. ok. 310 tys. gospodarstw.

Zakładane zmiany

Jak wnioskować o płatność dla małych gospodarstw

W 2024 r. podobnie, jak w kampanii 2023 r., tj.:

- ✓ należy złożyć wniosek w podstawowym terminie (na obecnie obowiązujących zasadach)
- ✓ z dniem wejścia w życie zmienionych przepisów ustawy o PS WPR możliwe będzie zawnioskowanie o Płatność dla małych gospodarstw

Od 2025 r. rolnik będzie mógł zawnioskować w podstawowym terminie, poprzez zaznaczenie właściwego „okienka” we wniosku.

Zakładane zmiany

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 przyjął zmiany stawek płatności ONW dla rolników posiadających zwierzęta trawożerne.

Wysokość możliwych do uzyskania stawek płatności od roku 2024 została zwiększona:

- na obszarach strefy II ONW typ specyficzny tzw. podgórskiej ze zwierzętami, ze stawki **550 zł/ha UR/rok** do **676 zł/ha UR/rok**.
- na obszarach ONW typ górski, z **750 zł/ha UR/ rok** do **829 zł/ha UR/rok**.

Mając na uwadze postulaty, że obsada zwierząt na poziomie 0,5 DJP, na obszarach górskich i podgórskich, często jest niemożliwa do utrzymania bez nadmiernego wypasu i intensywnego nawożenia oraz ze względu na znaczny wzrost kosztów nawozów i energii w ostatnich latach, proponuje się zmniejszenie wymogu minimalnej obsady zwierząt trawożernych, uprawniającej do ubiegania się o wyższe płatności ONW z 0,5 DJP do **0,3 DJP**.

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Dziękuję za uwagę

Dyrektor Małopolskiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Krakowie
dr inż. Michał Chwastek